

Quinta Urbs

C H A N G C H E V.

Changcheu urbs canali illi superiori proxima est, per quem ex Sucheu urbe ad Kiang usque fluvium navibus patet iter. ejus ripæ utrimque prope hanc urbem quadrato sectoque lapide, ab imo usque ad summum firmatae atque ornatæ sunt, majori fere atque elegantiori quam uspiam alibi artificio. adhac ibidem erecti sunt arcus triumphales aliquot, non parum ad urbis splendorem ac magnificentiam facientes: præst civitatibus quinque, quarum 1 Changcheu, 2 Vusie, 3 Kiangyn, 4 Gning, 5 Cingkiang. ultima hæc jacet in insula, quam Kiang fluvius efformat priusquam mare subeat; hoc fluvio, recensitoque supra canali circumcingitur tota urbis Regio, & quia tot locis aquis illis irrigua est, tota ejus planities ubertate soli ac fructuum multis aliis præstat.

Olim in monte prope Vusie stannum effodiebatur optimum, at sub Hanæ familiæ exordium minera omnes atque fodina magna ex parte fuere exhaustæ, exinde civitati nomen datum Vusie, quod absque stanno significat. Quinque illic sunt Heroum fana; reliqua magnitudine exsuperat, quod gentis auctori Taipo dicatum, non ita procul à civitate Vusie. at non de nihilo quoque civitati Gning nomen est inditum, illud enim terræ gloriam sonat, quod hac de causa illi impositum est, quod ibi figlina arte vascula illa fiant, quibus ad diluendum epotandumque Cha suum tamquam aptissimis utuntur: idcirco autem ea Sinæ Kiangnensisbus, splendidioribus licet, magisque diaphanis præferunt, quod saporem aliquem ac odorem à Sinis expertum potui illi tribuant; unde maximi apud eos fiunt, tota que civitas eo in opere plurimum occupatur: quædam ex iis vasculis magno veneunt pretio ac Estremosia illa Lusitanæ aut superant, aut æquant.

Sie mons est ad ortum Vusie, ex quo stannum effodiebatur.

Prope Kiangyn mons visitur Chin, fabulosa Sinarum historia inclytus; siquidem ibi mulierem à cerva partu editam volunt.

Leang rivulus ex parvo colle Hœi proficit in lacum prope Vusie; ejus origo fonti debetur, qui Hœi dictus est, cuius aquæ apud hanc gentem secundum obtinent præ-

stantiæ locum, atque ego ipse adeo bonam hanc aquam meo etiam experimento compri, ut credam Sinas minimum hic aberrare a vero: hac de causa etiam à magnatibus ubique expetitur, cum plurimæ naves istæ hac transeant, vix ulla est quæ jam in vasis paratam vilissimo pretio non emat, quamvis, si tantum ubi morari libeat, cuivis quantum lubet, haurire liceat: ad Provincias maxime remotas hinc devehitur, imo in Regiam ipsam usque Peking, eam enim pro potu Cha confiendo maxime rentur appetam, ac eam ob rem coëmtere solent.

Sexta Urbs

C H I N K I A N G.

Hujus urbis locum ac nomen M. Pauli Veneti Cingiam fuisse, ejus scripta legentibus luce meridiana clarius innotescet: jacet enim urbs ad ripam Kiang fluminis, ad ortivam partem canalis arte facti, qui in Kiang fluvium deducitur; ex altera parte canalis, qua nimirum occidentem spectat, in ipsa ejus ripa suburbium habet nihilo ipsa urbe aut infrequentius aut minus: lapidei pontes quidam urbem ipsam cum suburbio nectunt, superatis pontibus ac cataracta canalis in magnam sepe latitudinem diffundit, & ex Kiang fluvio aquas, simulque æstum maris admittit.

Quanta ibi toto anni tempore navium copia sit, dici vix potest: quæcumque enim ex Chekiang Provincia, reliquisque orientalibus urbibus adveniunt, quæ Pekinum aliove tendant, hic subsistere coguntur, ut malos erigant, ac vela comparent: huc usque enim illis uti non possunt ob nimiam pontium intercurrentium multitudinem: ex hac vero urbe ad Regiam Pekinensem usque nullus omnino pons admittitur etiam in canali arte facto, nisi sublicius ac mobilis. Ipsa urbs ex re imposito eruditio apud eos nomine vocatur Kingkeu, quod tantudem est, ac si Regiae os dices, quod nimirum ex hac urbe in regiam usque paratae semper procedant naves; unde perfacile inferre est, quanta hic sit mercimoniorum copia, atque opportunitas. Circa hanc urbem colles quidam sunt amoenissimi, in quibus idolorum fana ingentia ac magnifica: in uno ex iis ex solidi ferro turrim, supra basim etiam ferream exstructam, vidi: ejus altitudo triginta plus minus cubitorum est, forma pyramidalis, tota ab imo ad sum-

Vascula
Cha opti-
ma in
Gning.

Montes.

Flumina.

Turris
al-
ferrea.